

6 av 10 er negative til ulv

Forfatter

Ole G. Hertenberg, NSG

Sammendrag

Nesten 6 av 10 nordmenn har negative holdninger til ulv. Blant de som bor i områder uten ulv, gjelder dette hele 7 av 10. Det framgår av en undersøkelse Ipsos nylig har gjennomført for Norsk Sau og Geit.

Publisert

2018

Referanse

Sau og Geit Nr. 3/2018

Utskriftsdato

26.03.2025 www.fag.nsg.no

6 av 10 er negative til ulv

Nesten 6 av 10 nordmenn har negative holdninger til ulv. Blant de som bor i områder uten ulv, gjelder dette hele 7 av 10. Det framgår av en undersøkelse Ipsos nylig har gjennomført for Norsk Sau og Geit.

Tekst og foto: Ole G. Hertenberg

For andre år på rad har NSG bedt Ipsos undersøke det norske folks holdninger til de største rovdyrtartene. Som i fjor er skepsisen til å ha de store rovdyrene i naturen der man selv bor utbredt. 24 % ønsker færre ulv, 18 % ønsker færre jerv og 13 % ønsker færre bjørn. Andelen av de spurte som svarer «*passer som det er*», er henholdsvis 49 % for ulv, 57 % for jerv og 60 % for bjørn. I «*passer som det er*»-svarene ligger mye informasjon om holdninger.

Skepsisen er utbredt når det gjelder ulv, bjørn og jerv

Rundt halvparten av befolkningen mener at bestanden av henholdsvis ulv, bjørn og jerv er passe som den er der de bor. Tatt i

betraktning at flertallet i befolkningen ikke bor i områder der disse store rovdyrene finnes, leser vi svarene «*passer som det er*» med tyngdepunkt i retning av negative holdninger. «*Passer som det er*»-svar tolkes logisk sett som skepsis blant personer som bor i områder uten de enkelte rovdyrene, dvs. ønske om en status quo med fravær av rovdyr i naturen der de bor.

59 % av befolkningen er negative til ulv

Majoriteten av befolkningen (68 %) bor i ulvetomme områder. Når 52 % av disse mener at det er «*passer som det er*» med ulv, utgjør denne andelen alene 35 % av hele befolkningen som altså ikke ønsker ulv der de bor, uttrykt ved dette svaralternativet. I

tillegg kommer de 24 % av alle spurte som ønsker «*færre ulver*». En beregning på grunnlag av svarene på dette spørsmålet tyder derfor på at ca. 59 % av hele befolkningen (35 % + 24 %) er negative til ulv i naturen der de bor. Denne andelen var 62 % ved forrige gjennomføring av undersøkelsen, noe som er en relativt stabil utvikling. Denne svarfordelingen er også relativt lik det vi har målt i andre undersøkelser over tid.

7 av 10 i ulvefrie områder

Blant befolkningen i ulvefrie områder (68 %), ønsker 18 % «*færre ulv*». Selv om det er vanskelig å ha færre ulver enn null, kan man ganske sikkert tolke resultatet som negativ holdning til ulv. Vi har tidligere sett

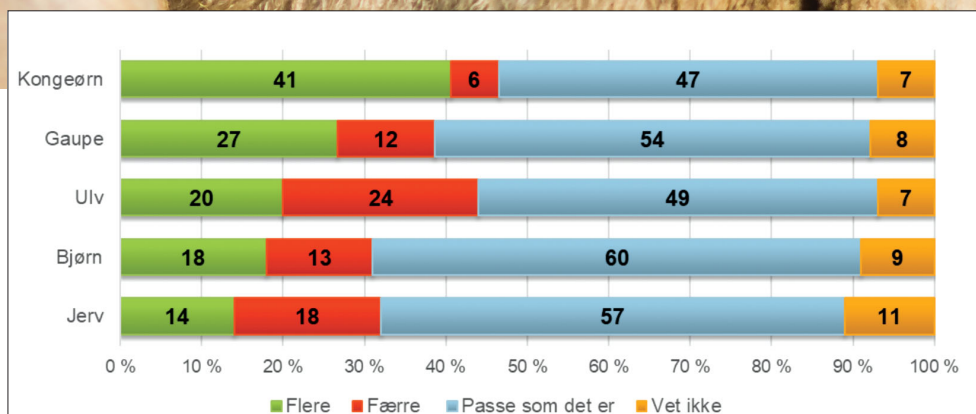
Solid støtte i befolkningen til tross; sauebøndene frykter en ny blodig rovvltsommer. Foto: Tor Ivan Boine

at 52 % blant personer i ulvetomme områder mener det er «*passe som det er*» med ulv. Dermed blir 70 % av befolkningen i ulvefrie områder negative til å ha ulv i naturen der de bor.

20 % av befolkningen i ulvefrie områder svarer at de «*ønsker flere ulv i naturen der de bor*», noe som er en tilsvarende andel som blant dem som bor i ulveområder. Sammenlignet med fjorårets undersøkelse er andelen som ønsker flere eller færre ulver som bor i ulvefrie områder stabile.

Menn, unge høyt utdannede mest positive

Menn ønsker, i høyere grad enn kvinner, flere rovdyr i naturen der de bor. Kvinner på sin side, svarer oftere at de synes det er

Figur 1: Slik fordeler svarene seg når respondentene svarer på spørsmålet: Ønsker du flere eller færre av følgende rovdyr i naturen der du bor, eller synes du det er passe som det er? Kilde: Ipsos 2018.

«*passe som det er*». Undersøkelsen viser videre at den yngre del av befolkningen - og i noen grad folk med høyere utdanning

- er mer positive til rovdyr sammenlignet med gjennomsnittet.

Større andeler utenfor Oslo ønsker færre rovdyr

Folk i Midt-Norge, Nord-Norge og Østlandet, utenom Oslo, ønsker færre rovdyr sammenlignet med gjennomsnittet. Tilhengere av SV, MDG, Rødt og Venstre er mer positive enn tilhengere av andre partier. Og tilhengere av Senterpartiet er gjennomgående mer skeptiske. Tilhengere av KrF viser en

særlig skepsis til ulv, uten å skille seg fra befolkningen totalt når det gjelder de øvrige rovdirene.

Les mer på www.nsg.no

Rapporten fra Ipsos inneholder mye mer informasjon om nordmenns holdninger til rovdyr enn det vi har fått plass til i denne artikkelen. Du kan laste ned hele rapporten fra www.nsg.no

- Undersøkelsen er gjennomført som en del av Ipsos' omnibusundersøkelse pr. telefon fra 19. til 22. februar 2018.
- Ipsos har intervjuet et landsrepresentativt utvalg bestående av netto 1001 personer over 15 år.
- Ved resultatberegningen er det foretatt vektning med hensyn til kjønn, alder og geografi.

Kampen om sannheten

Mens Ipsos hevder at nordmenn flest ønsker færre ulv, hevder TNS Gallup/Norsk institutt for naturforskning (NINA) det motsatte: Nordmenn flest kan tenke seg en økt ulvebestand.

Hvorfor får TNS Gallup/NINA og Ipsos forskjellige svar? Og hvem har rett?

Vi har spurt en gammel «traver» i faget, nå pensjonert direktør i Ipsos, Erik Dalen. Dalen har 40-års fartstid med holdningsundersøkelser i Ipsos (tidligere Synovate, tidligere MMI) og stod i perioden 1979 til 2017 ansvarlig for - på oppdrag for Norges Bondelag og Norsk Landbruksamvirke - å gjennomføre årlige undersøkelser om nordmenns holdninger til norsk landbruk. Fra 1997 til 2007 var også holdninger til rovdyr en del av undersøkelsen.

Stabil skepsis til ulv i naturen der man bor

- Selv om undersøkelsene fra 2017/18 pga. metodiske endringer ikke kan sammen-

liknes direkte med resultatene fra 90- og 2000-tallet, er bildet relativt stabilt for hele perioden: Et betydelig flertall av befolkningen svarer at de synes det er «*passe som det er*». Dvs. at man er skeptisk til flere rovdyr. Spørsmålene Ipsos har kjørt nå er nemlig de samme som de som ble stilt respondentene på 90- og 2000-tallet, forteller han.

- Det er særlig tre årsaker til at NINA kommer til andre resultater enn Ipsos:

Webpanel gir ikke representativt utvalg

1. TNS Gallup/NINA har - trolig av kostnadsmessige grunner - basert seg på en e-post/webpanel.

- Når vi vet at det fortsatt er noen som ikke har tilgang til internett og ganske mange ikke bruker e-post (gjelder særlig unge og de eldste), er det fare for at svarene ikke blir representative, sier Dalen.

- Derfor baserer Ipsos seg fortsatt på telefon.

2. Mange eldre mennesker bruker ikke internett og ikke e-post. Disse menneskene kommer derfor ikke med i NINAs datainnsamling. Dette gjelder også ungdom som i langt større grad bruker sosiale medier til kommunikasjon enn e-post.

- Ved å velge web/internett velger man bevisst en metode som har visse kjente svakheter, f.eks. at man ikke lar «stemmene» til hele den eldre del av befolkningen telle med den tyngde de burde. Noen ganger betyr det lite for resultatene, men i spørsmål om rovdyr har det en åpenbar effekt på de resultatene som fremkommer, sier han.

Gjelder å avdekke de egentlige holdningene

3. Det tredje går på spørsmålsformuleringen. TNS/NINA stiller i sine under-

Erik Dalen har gjennomført holdningsundersøkelser for landbruket i nesten 40 år. Foto: privat

søkelser generelle spørsmål om folks holdninger til rovdyr; «*vil du ha ulv i Norge*», ber Ipsos respondentene ta stilling til hvert av rovdirene «*i naturen der de bor*».

- All den stund det er kontakten med rovdyr for mennesker og husdyr som trolig vurderes når svarene skal gis, er denne presiseringen etter vår mening nødvendig for å avdekke de egentlige holdningene til rovdirene, og ikke måle hvor utbredt romantiske oppfatninger om rovdirenes eksistens kan være i befolkningen, sier Dalen.

Hvorfor lytter ikke KMD til Ipsos' sine resultater?

- I sum mener jeg derfor at Ipsos' sine undersøkelser gir et bedre bilde av folkemeningen enn TNS Gallup/NINA. Jeg merker meg dessuten at Klima- og miljødepartementet, i sine betraktninger, baserer seg på NINA-forskernes materiale. Dette til tross for at resultatene fra våre undersøkelser, gjennom Stortingshøringer, foredrag og mediedekning bør være vel kjent, sier Erik Dalen.

Rekorddyr ulv:

Hadelandstispa kostet 30 mill. kroner

I følge avisen *Nationen* beløp kostnadene seg til 16,3 mill. kroner. Våre beregninger tyder på at totalsummen er langt høyere - trolig over 30 mill. kroner.

Tekst: Ole G. Hertenberg

Norsk rovdyrforvaltning koster skjorta. Det dyreste rovdiret vi så langt har registrert er selvsagt den mye omtalte Hadelandsulven – ulvetispa som i fjor herjet i Hurdal, på Hadeland og på Toten før den endelig ble satt ut av spill tidlig på morgenen 7. august 2017. Da hadde ulvetispa tatt livet av 303 sau og lam – alle i et såkalt beiteprioritert område. Hva koster egentlig det hele?

De rammede sauebøndene får ifølge fylkesmannen i de to fylkene utbetalt 16,8 mill. kroner i erstatning. I tillegg kommer de samlede kostnadene for selve skadefelling (det tok jo mer enn to måneders intens jakt å få has på ulvetispa). Inkludert innleie av jaktlag m/hunder, plotthund samt administrasjonskostnader i Direktoratet for

Slik så den ut ulvetispa som maktet å ta livet av 303 sau/lam i fjor sommer. Foto: SNO

naturforvaltning og hos fylkesmannen i de to fylkene, forteller et forsiktig regnestykke oss at denne kostnaden kom opp i minst 15 mill. kroner.

Hva statsminister Erna Solbergs helikoptertur til Gran i juni kostet og hvordan statsråd Jon Georg Dales mange

møter i saken er kostnadsført vites ikke. Heller ikke Mattilsynets mange møter på Lillehammer (??) kjenner vi kostnaden på.

På denne bakgrunn er det ikke urimelig å anta at den endelige «regningen» som belastes Klima- og miljødepartementet, kommer opp i mer enn 30 mill. kroner.

Koster Norge dyrt:

380 000 kr pr. rovdyr - pr. år

Samlet kostnad for å holde oss med fire rovpattedyr beløper seg til 330 mill. kroner. Eller 380 000 kroner pr. dyr. Pr. år.

Tekst: Ole G. Hertenberg

I følge Rovviltportalen (en del av Miljødirektoratets overvåkningsapparat – som igjen er underlagt Klima- og miljødepartementet) har vi for tiden følgende antall individer av de fire store rovpattedyrene i Norge:

Ulv (inkl. grenseflokker)	ca. 100
Gaupe	ca. 300
Jerv	ca. 340
Bjørn	ca. 136
Sum	ca. 876

I følge Miljødirektoratets egne regnskaps-tall for 2017, koster forvaltningen (vesentlig administrasjon og utbetaling av skadeerstatning) av disse fire rovpattedyrene samt 2 400 kongeørn samlet 360 mill. kroner. I tillegg kommer kostnader som belastes sentralt i Klima- og miljødepartementet, Landbruks- og

matdepartementet, Reindriftsadministrasjonen og Mattilsynet.

Bare 12 500 kr pr. kongeørn

Når det gjelder kongeørn; i middel 2 400 individer, utgjør erstatningsutbetalinger for 2017 30 mill. kroner. Dette gir en årlig

«driftskostnad» på kr 12 500 pr. kongeørn.

Holder vi erstatningsbeløpene til kongeørn unna, ble «driftskostnadene» for de 876 rovpattedyrene i sum 330 mill. kroner. For å si det på en annen måte: Nesten 380 000 kr pr. rovdyr. Hvert år.

De fem store rovviltartene koster Norge dyrt. Her betrakter Kjetil Ulset fra Gran Hadelandstispas herjinger i Totenåsen i fjor sommer. Foto: Bjørn Bjørkli, Hadeland